

Republika Srbija
Ministarstvo pravde
Nemanjina 22-26
11000 Beograd

SAVET ADVOKATSKIH KOMORA EU
Gdin Aldo Bugareli, predsednik

Rue Joseph li, 40/8-B 1000 Brisel, Belgija

Beograd, 3.10. 2014.

Poštovani Gospodine Bugareli,

zahvaljujem se na vašem pismu od 30.9.2014. upućenog Premijeru sa primerkom i za Ministra pravde, koje mi je prosleđeno kako bih Vam odgovorio.

Pre svega, veoma smo Vam zahvalni za ponudu da pružite pomoć u vezi sa Poglavljima 3, 23 i 24 i radujemo se saradnji sa vama po tom pitanju. Zaista, neka pitanja koja ste otvorili u svom pismu i koja ću ovde izneti, u značajnoj meri se odnose na usklađivanje Srbije sa pravnim tekovinama EU (Acquis) i najboljim praksama.

Vežano za pitanje (ponovnog) uvođenja javnih beležnika u pravni sistem Srbije, dozvolite mi da izložim nekoliko napomena.

Pošto sam i sam advokat (trenutno u Ministarstvu pravde) naravno sam usmeren na interese advokatske komore. Međutim, kao što svi znamo, i kako kaže poslovice, suština je u detaljima. Na primer, postoji ogromna razlika između značenja "ekskluzivno pravo da sačini dokumente" (kako je navedeno u Vašem pismu) i ekskluzivnog prava da overava dokumente – što je zapravo dato u odgovarajućim pravnim aktima Srbije. Razlika, očigledno, znači da advokati imaju pravo da sačinjavaju dokumente; međutim, pravo overe /ovlašćenje sudova preneto je na javne beležnike. Ovo je izgleda uobičajena praksa u većini evropskih zemalja koje primenjuju takozvani latinski sistem javnih beležnika.¹

Dalje, sačinjavanje ugovora o nekretninama obavljali su neki, ne svi, od aktivnih advokata (mnogi advokati bave se isključivo krivičnim odbranama), kao i mnogobrojni agenti za nekretnine i druge osobe sa ili bez pravnog obrazovanja. Ovo je zaista jedan od razloga zašto su prava overe data javnim beležnicima.

Shodno tome, Vaš navod da su usluge koje je obično pružalo 8500 advokata prenete na 94 javna beležnika ne odgovaraju stvarnoj situaciji. Posebno, broj javnih beležnika će se povećavati u prelaznom periodu do 370 a verovatno i više i odgovaraće broju sudova koji su

¹ Sistem javnih beležnika građanskog prava (latinski sistem) igra vežnu ulogu u poslovima sa nekretninama u većini pravnih sistema građanskog prava i nekih zemalja sa sistemom običajnog prava. Dokazano je da je sistem notarskih usluga mnogo efikasniji od anglo-američkog sistema, sa stanovišta krize sa nekretninama u SAD, jer delovanje latinskih javnih beležnika poboljšava pravičnost, ukupan kvalitet dokumentacije, ukupnu bezbednost i pouzdanost poslova sa nekretninama.

prethodno pružali usluge overe. Svaka notarska kancelarija zapošljava pomoćnike i administrativno osoblje, te se tako povećava ukupan broj angažovanih stručnjaka. Kako još nisu popunjena sva mesta javnih beležnika, neki od sudova trenutno i dalje obavljaju usluge overe istovremeno sa javnim beležnicima.

Očekujemo s pažnjom da Vi pogledate kako su ova pitanja regulisana zakonima EU, pošto prikupite sve važne informacije. Naravno, vaše iscrpno poznavanje sistema javnih beležnika u zemljama članicama EU, kao i moguća saradnja sa odgovarajućim komorama javnih beležnika po ovom pitanju, mogli bi nam biti od velike pomoći.

Kako ste, međutim, izrazili zabrinutost za pravo građana da se obrate advokatima, dozvolite, molim Vas da Vas obavestim da trenutni štrajk članova Advokatske komore Srbije ozbiljno ugrožava navedeno pravo. Ovo je drugi prekid rada ove godine. Prvi je bio u junu i trajao je dve nedelje. Jedini cilj prvog štrajka bio je da se smanje porezi za advokate. Trenutni štrajk počeo je 18.9. i još traje. Zahtevi ovog štrajka koji su izneti su: smanjenje poreza za advokate; poništenje zakona koji se odnose na javne beležnike i ostavka Ministra pravde.

Posledice toga su da se ne održavaju sudska ročišta, krivični predmeti ne mogu ni da počnu bez advokata – celokupno srpsko sudstvo je u zastoju sa svim štetnim posledicama po osnovna prava građana.

Nekoliko dodatnih tačaka mogu u tom smislu biti informativne:

- Štrajk je nezakonit tj. u suprotnosti sa jasnim jezikom Zakona o advokatima i Ustavom RS,
- Ne učestvuju svi advokati dobrovoljno u štrajku, ali im je (suprotno njihovim ustavnim i zakonskim pravima) prećeno disciplinskim postupcima (neki su već počeli protiv advokata koji su se pojavili na ročištima) ako odbiju da učestvuju u štrajku,
- Kako bi se izbegle moguće zakonske posledice za nelegalan štrajk (i štetne posledice koje su time nanete pravnom sistemu u Srbiji) uprava Advokatske komore Srbije je predložila advokatima da lažu na sudu oko razloga za svoja putovanja van mesta prebivališta, da se ne bave krivičnim odbranama, da ne odgovaraju na nepoznate telefonske brojeve, itd.,
- Štrajk pruža (ne)nameravanu pomoć krivičnim okrivljenima, uključujući i tekuće ozloglašene slučajeve, u kojima dobro poznate okrivljene za privredni kriminal, brane upravo organizatori štrajka,
- Objavljeni ciljevi štrajka uključuju jasne političke zahteve - ostavku Ministra pravde. (Ova vlada je formirana kao rezultat demokratskih izbora, na kojima je osvojen najveći procenat glasova koji je ikada osvojen u Srbiji, posle uvođenja višepartijskog sistema). Dodatno, pitanje poreza je u potpunosti pod ingerencijom Ministarstva Finansija,
- Status i legalnost trenutnog rukovodstva Komore, i na nivou Srbije i na nivou Beograda je u najmanju ruku diskutabilno, čega ste, siguran sam i Vi i/ili Vaša organizacija svesni pošto ste do sada dobijali dopise of različitih podeljenih grupa advokata.

Pitam se, da li biste mogli, molim Vas da razmotrite gore navedena pitanja u smislu zakona EU i/ili praksi zemalja članica. Bilo bi poučno videti da li je štrajk u ovim okolnostima u skladu sa onim kako vi razumete zakone EU.

Bilo bi nam veoma drago da se, u skladu sa Vašim mogućnostima, sastanemo da dodatno prodiskutujemo ova pitanja.

Konačno, veoma bismo cenili kada bi CCBE ukazao Advokatskoj komori Srbije neadekvatnost štrajka koji je u toku, osim, ukoliko ne verujete da je napred opisani štrajk u skladu sa zakonima EU.

S poštovanjem,

Cedomir Backovic, potpisan
Pomoćnik Ministra pravde RS